

Під час інформаційного обміну між суб'єктами Єдиної системи можуть використовуватися інші типи файлів, призначення, структура та зміст яких визначається спільними нормативно-правовими актами та/або угодами.

Література:

1. Конституція України: від 28.06.1996 р. №254к/96-ВР [Електронний ресурс] // Правова база: [сайт] / Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» від 14.10.2014 № 1702-VII [Електронний ресурс] // Правова база : [сайт] / Держ. служба фінан. моніторингу. – Режим доступу : http://www.sdfm.gov.ua/content/file/Site_docs/2014/20141119/1702.pdf.
3. Деякі питання Єдиної державної інформаційної системи у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення Постанова Кабінету Міністрів України; Положення, Перелік від 14.05.2015 № 299.

Порядок проведення фінансовими установами ідентифікації та верифікації клієнтів на підставі поданого паспорта громадянина України у формі картки, що містить безконтактний електронний носій, або що не містить безконтактний електронний носій

Мукоїда Р.В.

кандидат юридичних наук, доцент
доцент кафедри АД ОВС та ЕБ
факультету № 2 ОДУВС

Мукоїда О.В.

Викладач кафедри АД ОВС та ЕБ
факультету № 2 ОДУВС

Державна служба фінансового моніторингу з початку 2017 року виявила фінансові операції, які можуть бути пов'язані з легалізацією грошових коштів, або з іншими злочинами, на загальну суму 45,2 млрд гривень.

За даними Фінмоніторингу, в правоохоронні органи направлено 518 матеріалів. Крім того, за 9 місяців в правоохоронні органи направлено 164 матеріалу щодо розслідування фактів відмивання коштів, отриманих від корупційних дій, розкрадання та привласнення державних коштів і майна колишніми високопоставленими чиновниками Сума порушень становить 15 млрд гривень. Загалом за весь період проведення розслідувань (березень 2014 – вересень 2017) в правоохоронні органи направлено 711 матеріалів щодо колишніх чиновників на суму 216,7 млрд гривень, заблоковані на рахунках фізичних та юридичних осіб кошти в еквіваленті 1,5 млрд доларів.

Особливу увагу Держфінмоніторинг приділяється пошуку і блокуванню активів колишніх високопосадовців за кордоном. Так, за повідомленнями підрозділів фінансової розвідки інших країн, заблоковані активи колишніх високопоставлених органів влади, місцевого самоврядування України та пов'язаних з ними осіб на загальну суму 107,19 млн доларів, 15,87 млн євро і 135,01 млн швейцарських франків, зокрема, в наступних країнах: Австрія, Великобританія, Латвія, Кіпр, Італія, Ліхтенштейн, Швейцарія і Нідерланди.

Спільно з правоохоронними органами Держфінмоніторинг здійснює заходи, спрямовані на попередження та протидію фінансуванню терористичної діяльності (сепаратизму). За 9 місяців Держфінмоніторингом направлено в правоохоронні органи 46 матеріалів щодо фінансових операцій осіб, які можуть бути пов'язані з сепаратистами, на загальну суму 766,85 млн гривень. У 23 випадках кошти підозрюваних у сепаратизмі людина, 47,63 млн гривень, заблоковані [1].

Результати аналізу дотримання суб'єктами первинного фінансового моніторингу вимог Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» свідчать, що виконання деяких вимог до подання Держфінмоніторингу інформації про фінансові операції надто обтяжливе для суб'єктів первинного фінансового моніторингу та неефективне, а також призводить до значного збільшення обсягу видатків суб'єктів первинного фінансового моніторингу на

проведення процедур фінансового моніторингу. Із загальної кількості ознак обов'язкового і внутрішнього фінансового моніторингу лише 10—15 відсотків використовуються суб'єктами первинного фінансового моніторингу під час подання інформації про фінансові операції Держфінмоніторингу.

Збільшення кількості повідомлень, що надходить до Держфінмоніторингу від суб'єктів первинного фінансового моніторингу, призвело до зниження ефективності їх опрацювання.

Процедура подання суб'єктами первинного фінансового моніторингу інформації про фінансові операції Держфінмоніторингу є складною, містить багато інформації, яка з урахуванням відкритості багатьох державних реєстрів не завжди необхідна Держфінмоніторингу.

Згідно з частиною першою статті 9 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» [2] (далі – Закон), суб'єкт первинного фінансового моніторингу відповідно до законодавства зобов'язаний на підставі поданих клієнтом (представником клієнта) офіційних документів або засвідчених в установленому порядку їх копій (якщо інше не передбачено цим Законом) здійснювати ідентифікацію та верифікацію клієнта (представника клієнта).

Абзац перший частини першої статті 9 Закону встановлює різновиди документів, на підставі яких суб'єктом первинного фінансового моніторингу здійснюється ідентифікація та верифікація клієнта (представника клієнта). Це: а) офіційні документи; або б) засвідчені в установленому порядку копії офіційних документів. Зазначені документи суб'єкту первинного фінансового моніторингу подає клієнт (представник клієнта).

Відповідно до частини дев'ятої статті 9 Закону суб'єкти первинного фінансового моніторингу під час ідентифікації та верифікації резидентів встановлюють для фізичної особи - прізвище, ім'я та по батькові, дату 3 народження, номер (та за наявності - серію) паспорта громадянина України (або іншого документа, що посвідчує особу та відповідно до законодавства України може бути використаним на території України для укладення правочинів), дату видачі та орган, що його видав, реєстраційний номер облікової картки платника податків України (або ідентифікаційний номер згідно з Державним реєстром фізичних осіб - платників податків та інших обов'язкових платежів) або номер (та за наявності - серію) паспорта громадянина України, в якому проставлено відмітку про відмову від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків України чи номер паспорта із записом про відмову від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків України в електронному безконтактному носії.

Відповідно до пункту 30 частини першої статті 1 Закону офіційний документ - документ, складений, виданий, засвідчений з дотриманням визначених законодавством норм уповноваженою особою, якій законодавством надано право у зв'язку з її професійною чи службовою діяльністю складати, видавати, засвідчувати певні види документів, що підтверджує чи посвідчує певні події, явища або факти і який містить передбачені законодавством реквізити та відомості. Згідно з частиною першою статті 21 Закону України «Про єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» (далі – Закон про демографічний реєстр), паспорт громадянина України є документом, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України.

Паспорт громадянина України виготовляється у формі картки, що містить безконтактний електронний носій (частина четверта статті 21 Закону про демографічний реєстр). Частиною сьомою статті 21 Закону про демографічний реєстр, до паспорта громадянина України вноситься така інформація: - назва держави; - назва документа; - ім'я особи; - стать; - громадянство; - дата народження; - унікальний номер запису в Реєстрі; - номер документа; - дата закінчення строку дії документа; - дата видачі документа; - уповноважений суб'єкт, що видав документ (код); - місце народження; - відцифрований образ обличчя особи; - відцифрований підпис особи; - податковий номер (реєстраційний номер облікової картки платника податків з Державного реєстру фізичних осіб - платників податків) або повідомлення про відмову від прийняття реєстраційного номера облікової 4 картки платника податків (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідний контролюючий орган). У разі наявності повідомлення про відмову від реєстраційного номера облікової картки платника податків проставляється слово «відмова».

Враховуючи зазначене, паспорт громадянина України у формі картки, що містить безконтактний електронний носій включає всі дані про особу, які необхідні для здійснення суб'єктами первинного фінансового моніторингу для проведення ідентифікації та верифікації клієнта. Окремо слід наголосити на тому, що паспорт громадянина України у формі картки, що містить безконтактний електронний

носій, має лише номер за відсутності серії. Тому під час заповнення суб'єктом первинного фінансового моніторингу форми 2ФМ відповідний реквізит набуває значення константи ZZZZZ.

Література:

1. Держфінмоніторинг виявив фінансові операції на 45,2 млрд гривень, які можуть бути злочинними [Електронний ресурс]: – Режим доступа: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=250351332&cat_id=244277212

2. Науково-практичний коментар до Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» / Чубенко А.Г., Лошицький М.В., Бичкова С.С., Котляревський Я.В. – К.: Ваіте, 2015. – 816 с.

Актуальні питання боротьби з кіберзлочинністю в Україні

Новіцький О.І.

студент 4 курсу факультету №4

Олексієнко А.

Студентка 3 курсу ПОД Факультету №4.

Науковий керівник: Косаревська О.В.

кандидат педагогічних. наук, доцент, доцент кафедри
кібербезпеки та інформаційного забезпечення ОДУВС

В світлі стрімкого розвитку суспільства та глобальній інформатизації всіх сфер діяльності актуальною проблемою постає боротьба з кіберзлочинністю, як на національному рівні так і на міжнародному. Злочинні організації (так само як і окремо взяті злочинці) все частіше стали звертатися до мережі Internet з метою полегшення своєї діяльності і збільшити свій прибуток в найкоротші терміни. Хоча самі по собі злочини не обов'язково нові, але вони розвиваються з новою силою, оскільки ступінь контролю правоохоронних органів мережі Internet менший, а можливостей, наданих мережею Internet, надзвичайно багато, тому саме кіберзлочини стають все більш масовими і руйнівними.

Сучасний стан кіберзлочинності в Україні містить кримінологічний аналіз показників кіберзлочинності. Аналіз даних офіційної статистичної звітності за останні чотирнадцять років свідчить про тенденцію стабільного та стрімкого зростання рівня кіберзлочинів. Їх середньорічний рівень:

- 2002–2015 рр. склав 205 злочинів.
- у 2015 році абсолютна кількість зареєстрованих кіберзлочинів сягнула 556, що на 1753,3 % більш ніж у 2002 році та на 33 % більше ніж у 2014.
- середньорічний темп приросту протягом 2002–2015 рр. склав 107,5 %.

Опираючись на данні про кількість зареєстрованих в розрізі регіонів України упродовж 2016 року злочинів у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку (ст.ст. 361-363-1 КК України) та результати їх досудового розслідування та аналогічні данні за перший квартал 2017 року, наданні Генеральною Прокуратурою України очевидно, що проблема кіберзлочинності надзвичайно актуальна, оскільки за 2016 рік кіберзлочинів було вчинено 1018, а за перший звітний квартал 2017 року – 705. Ми бачимо великі темпи росту кіберзлочинності, що тягне за собою низку проблем, які потрібно першочергово вирішувати зважаючи на темпи росту даного виду злочинності.

Спираючись на дослідження кримінологів, психологів, юристів в сфері протидії кіберзлочинності, що відбулося у роботах провідних фахівців: Бутузова, Тихомирова, Кудінова В.А., Г. Ю. Маклакова.

Деякі аспекти нормативної бази по боротьбі з кіберзлочинністю вивчали та обговорювали в своїх публікаціях К. Беяков, В. Бутузов, А. Волеводз, Д. Гавловський, В. Голубев, В. Гуславський Д. С. Кльоцкін, М. Литвинов, Е. Рижков, В. Розовський Т. Тропина, В. Цимбалюк, О. Юхно та інші.

У науковій літературі боротьба зі злочинністю розглядається як першочергове загальнодержавне завдання, яке є складовою частиною діяльності органів державної влади і, насамперед, Національної поліції. Особливе місце в боротьбі зі злочинами, пов'язаними з протиправним використанням комп'ютерної інформації та комп'ютерних технологій, необхідно надати правоохоронним органам України [3, с. 219].